

НВК «Кіровоградський колегіум»
Методичне об'єднання вчителів англійської мови

Забезпечення ефективності уроку англійської мови шляхом застосування принципів синкретичності

Доповідь з досвіду роботи
Вчителя англійської мови
Родіонової З.О.

2021\2022 навчальний рік

Розвиток системи освіти в Україні, її вихід на європейський рівень неможливі без підвищення уваги до викладання іноземних мов, володіння однієї з яких є неодмінним критерієм інтеграції України в європейське та світове співробітництво. Національна доктрина розвитку освіти України наголошує на важливості опановування іноземної мови, як засобу комунікації, що має на меті набуття учнями відповідних навичок і умінь.

Учні починають користуватися мовою лише за умови, коли їхня увага зосереджується на передачі та отриманні інформації, яка є цікавою як для того, хто її повідомляє, так і для слухача.

Сучасна українська освіта претендує бути компонентом «культури відкритих питань», а серед її пріоритетів названо особисту орієнтацію. Отже, сучасна школа покликана забезпечувати досягнення таких освітніх результатів, які б відповідали цілям розвитку особистості і сучасним вимогам суспільства. Школа має допомогти учням у оволодіння технологіями життєтворчості, створити умови для розкриття потенціалу, самопізнання, самооцінки, самореалізації, інтеграції в соціокультурному просторі.

Досягти цієї мети можна завдяки ефективному застосуванню сучасних методів навчання в тому числі і на уроках іноземної мови.

Сучасний урок має бути синкретичним:

по-перше, компетентнісне зорієнтованим на формування ключових життєвих потреб спілкування з іншомовними дітьми, з огляду на виклики сьогодення, спрямовані на діяльність і самореалізацію в іншомовному соціумі,

по-друге, інноваційним із огляду на використання технічних засобів і цифрових технологій, без яких сьогодні цивілізований простір просто не існує,

по-третє, комунікативно спрямованим на адекватне сприйняття європейських цінностей – свободи, демократії та права.

Усі три умови підпорядковані загальній концепції – дитиноцентризму, коли епіцентром уроку є сама дитина. Дотримання цих трьох умов є запорукою ефективного уроку та формування патріотів України й майбутніх відповідальних громадян Європи і світу.

Компетентнісне зорієнтований урок

Провідним засобом реалізації мети навчання іноземній мові є компетентнісний підхід до організації навчання у загальноосвітній школі на основі ключових компетентностей як результату навчання.

Компетентнісний підхід, за визначенням О. Пошетун, – це «спрямованість освітнього процесу на формування і розвиток ключових (базових, основних) і предметних компетентностей особистості. Результатом такого процесу є сформованість загальної компетентності людини як сукупності ключових компетентностей, інтегрованої характеристики особистості».

Як бачимо, компетентнісний підхід у навчанні – це підхід, що акцентує увагу на результаті освіти, причому результат розглядається як здатність учня діяти в різних проблемних ситуаціях при вирішенні актуальних для учня проблем. Іншими словами, компетентнісний підхід – це підхід, за якого результати освіти визначаються значущими за межами системи освіти; підхід, який орієнтує людину не на запам'ятовування лексичного і граматичного матеріалу, а на опанування дійсно потрібних у житті навичок, де головним є вміння застосувати знання на практиці.

Фактично, компетентнісний підхід передбачає не засвоєння учнем окремих один від одного знань і вмінь, а оволодіння ними в комплексі. У зв'язку з цим змінюється, точніше, по-іншому визначається система методів навчання іноземної мови.

На основі здобутків європейських і вітчизняних учених з питань запровадження компетентнісного підходу, сьогодні, згідно нового базового Закону «Про освіту» та Концепції «Нової української школи», ключовими освітніми компетентностями є такі:

- спілкування державною,
- спілкування іноземними мовами,
- математична компетентність,
- основні компетентності у природничих науках і технологіях,

- Інформаційно-цифрова компетентність,
- уміння вчитися упродовж життя,
- ініціативність і підприємливість,
- соціальна та громадянська компетентності,
- обізнаність та самовираження у сфері культури,
- екологічна грамотність і здорове життя.

Усі перелічені компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них учні набувають під час вивчення іноземної мови на всіх етапах освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: уміння читати і розуміти прочитане; уміння висловлювати думку усно і письмово; критичне мислення; здатність логічно обґрунтовувати позицію; виявляти ініціативу; творити; уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення; уміння конструктивно керувати емоціями; застосовувати емоційний інтелект; здатність співпрацювати в команді.

Комунікативне спрямований урок

Методичним змістом сучасного уроку іноземної мови є комунікативність. Навчальний процес має бути побудований на реальній основі. Мова в такому випадку розглядається як засіб спілкування.

Необхідно зазначити, що мовленнєві завдання є малоефективними без традиційної уваги словниковому запасу з теми та формуванню граматичних навичок учнів.

Одним із важливих завдань, яке ставиться перед учнями при вивченні іноземної мови, є оволодіння лексичною компетенцією, оскільки вона є складовою комунікативної компетенції учнів.

«Без граматики можна сказати дуже мало, без лексики – нічого». Ці слова лінгвіста Девіза Уілкінса найкраще відображають важливість навчання лексичного матеріалу.

Реалізуючи різноплановий підхід до активізації лексики на уроках англійської мови на середньому та старшому етапах її вивчення, пропоную учням такі вправи.

Хто більше? (Group work)

Учні одержують малюнок за темою, що вивчається. За 1 хвилину треба назвати як можна більше слів, які асоціюються з ним і відповідають темі.

Long sentence

Придумати речення з новими словами за темою, що вивчається. На дошці записує своє речення той, у кого воно найдовше.

My friend's portrait (group work)

Кожна група отримує набори карток з іменниками і прикметниками за темою: «Зовнішність». Домовляються кого з учнів будуть описувати, і підбирають відповідні картки, наприклад: small nose, plump cheeks, long legs, etc. Лідер групи описує цього учня, решта повинна вгадати, хто це.

Inside / outside circle

Можна використовувати цю вправу для повторення лексики, закріплення, як розминку на початку уроку. Можна пропонувати під час вивчення форм дієслів, граматичних часів, антонімів, синонімів і т.п.

Match the Word

На великому аркуші намальований великий предмет залежно від теми. Наприклад, це може бути тварина. На столі лежать картки з назвами частин тіла та іншими словами. Учні по черзі виходять до дошки, прикріплюють назви частин тіла і слова, які, на їхню думку, асоціюються з попереднім словом, наприклад, біля вуха з'являється табличка "ear" та "small", тобто "small ear".

Free writing (Вільне письмо)

На дошці вчитель пише будь-яке слово (або усно називає його). Завдання учнів — протягом 2-3 хвилин писати все, що асоціюється з цим словом. Це можуть бути словосполучення, речення або просто це слово. Тобто голова думає, а рука пише. Не можна припиняти писати. Після закінчення учні

зачитують те, що вийшло. Інші можуть прокоментувати, про що вони дізналися.

Complete with the adjective

We are _____ enemies. We can't stand each other.

Find the collocations in the text

Type	#	collocation
Adj+N	5	main thing
V+N	3	retreat to their room
N+N	3	ground rules
V+Adj	5	take it seriously

Write down the collocations on coloured stickers and stick them to the blackboard. Read the text and find such types of the collocations.

Find 2 verbs in line 7

Find a synonym to the word_____

Reading the text remember

- a) One word with its definition
- b) One word with its translation
- c) One word with its synonym
- d) One phrase you like
- e) One phrase you don't like
- f) One whole sentence/statement you agree/disagree with
- g) Work in pairs and test each other
- h) Pronounce what you remember and explain why you remember it

Навчання іноземної мови в середніх школах полягає у формуванні в учнів комунікативної компетенції, яка базується на основі соціально-культурних і соціально-лінгвістичних знань, умінь і навичок. Досягненню цієї мети сприяє засвоєння курсів «Культурознавство англomовних країн», «Література англomовних країн» та курсу « Основи ділового спілкування» .

Приклади комунікативних завдань під час викладання елективних курсів.

Робота з матеріалом «Business English»

Business vocabulary in the text

Match these phrases from the article to their meaning.

1.	a stroke of genius	a.	a really intelligent idea
2.	can't get enough of	b.	how important we think something is
3.	perceived value	c.	original and creative thoughts
4.	thinking outside of the box	d.	want to do something more and more

How could you translate these phrases into your language? Translate the idea, not each word.

Summary

This word cloud comes from the article. Using these words, or forms of these words, summarise the main points.

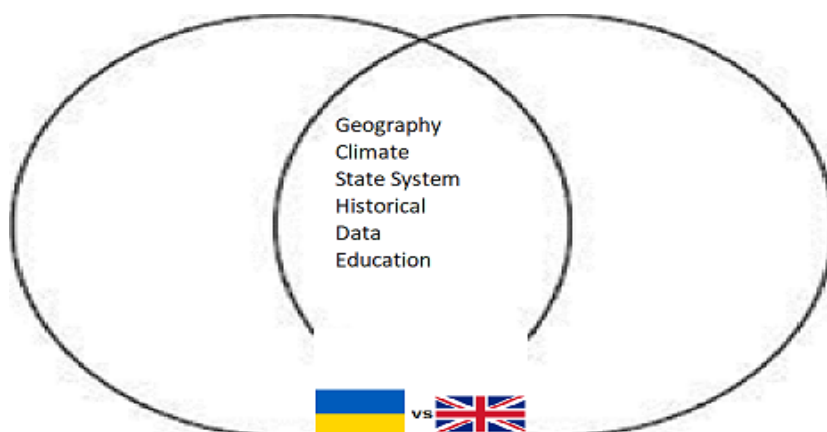


Homework: write a 50-word summary of the text, using these words.

Робота з культуронавчим матеріалом.

У середній школі розвиток соціокультурної компетенції переходить в нову площину: учні не тільки отримують інформацію, знайомляться, вивчають.

Вони порівнюють різні аспекти культуронавства: географія, історія, тісно пов'язані з ними питання культури, традиції та звичаї різних народів, говорять про стереотипи нашого сприйняття.



Дуже доречним є використання діаграми Вена, коли учні порівнюють одне й теж явище в різних країнах.

Формування усного повідомлення з опорою на Fact File

Study ABRAHAM LINCOLN's fact file and speak about his life.

ABRAHAM LINCOLN

1. Became president 1861-65 (During the American Civil War)
2. Born Kentucky 1809. Parents – poor people. Educated himself)
3. 1865 assassinated at the theatre
4. Lincoln Memorial – huge statue in Washington DC (opened 1922). National Memorial Day (inspired by Lincoln's Gettysburg address speech 1863), remembering Americans who have died in wars.
5. Wanted to keep the USA united. Opposed to slavery. The Emancipation Proclamation 1863 – freed all the US slaves

What is a typical American like? Describe him/her using some adjectives from the table if you find them suitable.

responsible, self-reliant, independent, hard-working, ambitious, informal, punctual, friendly, efficient, practical, persistent, well-organized, open, honest, patriotic, diligent, active, pushy, realistic, egocentric, self-confident.

Розігрування ситуацій за ролями.

Розігрування конкретної життєвої ситуації за ролями допомагає учням виробити власне ставлення до неї, набути досвід шляхом гри, сприятиме розвитку уяви і навичок критичного мислення, вихованню здатності знаходити й розглядати ймовірні варіанти дій, співчувати іншим.

Прикладами вказаної технології можуть бути:

Гра "Fish Bowl"

Кожен учень пише на окремих папірцях питальне, ствержувальне та окличне речення. Папірці складаються та збираються у "bowl" (пакет, капелюх, тощо). Пара учнів отримує завдання розіграти ситуацію по завданих ролях. У ході діалогу слухачи у будь якому місці можуть сказати слово "Fish", після цього учень, якому було це сказано, дістає папірець, читає речення, яке він повинен ввести у свій діалог.

Гра „Be Someone Else”

Учні вигадують собі ролі та відповідають на запитання однокласників згідно своєї нової ролі.

Гра „Famous Person Interview”

Учні працюють у парах один з них є журналістом який бере інтерв'ю у відомої особи. Вони можуть розмовляти на будь які теми, але не називаючи імен. Решта учнів має здогадатися яка відома людина до них завітала.

Інноваційний урок із огляду на використання технічних засобів і цифрових технологій

Освіта в Україні набуває нових рис: комп'ютеризація навчального процесу спонукає до перегляду традиційних форм і методів викладання іноземної мови,

виникнення нових форм проведення уроків.

Практичний досвід викладання англійської мови свідчить про те, що на сучасному етапі навчання іноземних мов значну увагу необхідно приділяти застосуванню мультимедійних технологій, у яких одночасно використовують тексти, графіку, відеоматеріали, звукові ефекти, анімацію. Все це є сукупністю аудіо

та візуальних ефектів разом з інтерактивним програмним забезпеченням, які впливають на емоційні та понятійні сфери, сприяють більш ефективному засвоєнню

мовного матеріалу.

Поєднання візуального зображення, тексту і звукового супроводження надає можливість для комплексного розвитку навичок мовної діяльності учня під час вивчення іноземної мови . Загальновідомо, що ефективність навчання збільшується

у разі використання наочних ілюстрацій, а мультимедійні засоби об'єднують відео-,

аудіо-матеріали, ілюстрації, таблиці тощо на одному носії .

Також зазначимо, що Інтернет природно увійшов у життя людей і є одним з найефективніших засобів, що допомагають значно урізноманітнити процес навчання і ефективно здійснювати головну мету в навчанні іноземних мов — оволодіння іншомовним міжкультурним спілкуванням через формування й розвиток

міжкультурної комунікативної компетенції.

На уроках англійської мови за допомогою комп'ютера можливо вирішувати цілу низку дидактичних задач, а саме :

- формувати навички і уміння читання, використовуючи безпосередньо матеріали інтернет-мережі різного рівня складності;
- вдосконалювати уміння аудіювання на основі аутентичних звукових текстів, пісень, кіно-епізодів;
- вдосконалювати уміння писемного мовлення, поповнювати свій словарний запас (як активний , так і пасивний) лексикою сучасної іноземної мови, яка відображує певний етап розвитку культури народу, соціальний і політичний устрій суспільства;
- збагачувати школярів культурологічними знаннями, які включають в себе мовленнєвий етикет, особливості поведінки різних народів в умовах спілкування, особливостей культури та традицій країни, мова якої вивчається;
- вдосконалювати знання з граматики за допомогою виконання тестів у режимі online;
- формувати стійку мотивацію пізнавальної діяльності учнів на уроках;
- формувати навички глобального мислення

Для реалізації всіх цих задач у своїй педагогічній діяльності можна використовувати

наступні комп'ютерні програми Microsoft Word, Microsoft Power Point, Mozilla Firefox, Windows Media Player, а також використовувати онлайн сервіси Quizlet, Padlet, Learningapps, ESLYouTube, British Council, На Урок, Kahoot.

Викладання англійської мови в колегіумі здійснюється на базі підручників видавництва Express Publishing, які мають аудіо- та відео- супровід, котрі ми також

застосовуємо на уроках. Проте підручники не містять навчальних матеріалів, що

стосуються рідної країни. Тут на допомогу ми знову задіємо ІКТ – учні створюють проекти, презентації з різноманітної тематики, щодо стосуються різних аспектів життя в Україні, в рідному місті, а також за країнознавчою тематикою.

Досягти максимальних результатів в засвоєнні учнями навчального матеріалу не можливо без чіткої, гнучкої організації навчального процесу на уроці, від здатності учителя враховувати індивідуальні особливості кожного учня.

Висновки

Прийняття Концепції Нової української школи, що ґрунтується на «Рекомендаціях Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя», вносить корективу в освітній процес. Перед освітянами взагалі, а викладачами іноземної мови зокрема, постають завдання опанування ключових компетентностей, яких потребує кожен учень для самореалізації, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування, що в подальшому забезпечить особисту реалізацію та життєвий успіх протягом усього життя. Ми переконалися, що ключові компетентності можна розвивати щоденно, використовуючи відповідні форми, прийоми і методи роботи. Інструментів та завдань для формування ключових компетентностей на сьогодні існує дуже багато.

Навчання в наш час набуває ознак творчого процесу, де викладач, відмовившись від авторитарного стилю спілкування, перейшов на демократичний стиль викладу, визначеними ознаками якого є повага до особистості учня, гуманістичність спілкування, визнання права учня на індивідуальність. В співпраці та в творчих пошуках розвиватимуться такі риси учнів як: потреба в накопиченні знань, самоповага і впевненість в собі, дух самореалізації та вміння застосувати отримані знання в майбутньому. Саме тому ми, викладачі, повинні йти в ногу з часом, використовуючи надбання, що вже відкриті та знаходячи нові шляхи до збагачення освітнього процесу, процесу навчання іноземної мови. Ми повинні враховувати різні типи та рівні засвоєння учнями матеріалу, що вивчається та орієнтуватись більше на процес, ніж на результат навчання. Діалог, спільний пошук рішень та їх осмислення набагато важливіші для розвитку особистості, ніж готова відповідь. Сприяючи розвитку в учнів комунікативних навичок: культури спілкування, уміння коротко і доступно формулювати думки, толерантного відношення до думки партнерів по спілкуванню, уміння добувати інформацію з різних джерел, обробляти її за допомогою сучасних комп'ютерних технологій, ми створюємо мовне середовище та формуємо в них основні ключові компетентності:

Останніми роками все частіше піднімається питання про вживання нових інноваційних технологій в освітніх закладах. Це не лише нові технічні засоби, але і нові форми і методи викладання, новий підхід до процесу навчання. Основною метою вивчення іноземної мови є формування і розвиток комунікативної культури учнів, навчання практичному опануванню іноземної мови.

Новітні шляхи і методи активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках англійської мови - це система навчання, за якої учні здобувають знання й уміння в процесі планування і виконання поступово ускладнених практичних завдань, це глибоке інтенсивне і тривале вивчення дітьми визначеної проблеми, яка базується безпосередньо на основі життєвого досвіду школярів.

Таким чином, набуті у процесі використання сучасних шляхів і методів активізації пізнавальної діяльності учнів у навчанні англійської мови знання та навички є не тільки міцними, а й асоціативно пов'язуються з отриманим задоволенням, що стає стимулом для нового пошуку, який у свою чергу, викликає нові асоціації, нові пошуки.

У процесі активної роботи учні бачать, як застосовуються їх знання для вирішення питань міжнародного спілкування, виробничого, господарського, наукового характеру. Вони вчаться систематизувати матеріал, виділяти головне, суттєве.

При активній роботі в дітей виховуються почуття колективізму, співпереживання, взаємодопомоги, взаємовиручки. Учні виробляють навички

знаходити необхідну інформацію в наукових посібниках , пресі , підручниках, телепрограмах , Міжнародній мережі « Інтернет »..

Що може бути кращим для становлення особистості, ніж відчуття успіху й власної значущості від результатів своєї праці .

Спрямування сучасної освіти на профільне навчання робить знання і застосування новітніх шляхів і методів активізації пізнавальної діяльності учнів у навчанні іноземної мови надзвичайно актуальним .

Вся моя педагогічна діяльність направлена на те , щоб навчальний процес з англійської мови відбувався за умов постійної активної взаємодії всіх учнів , щоб учитель і учень були рівноправними суб 'єктами навчання , бо дитяча душа - це велике таїнство , яке усіма своїми гранями відкривається тільки тому , хто сам світиться добром , щирістю , любов'ю. .

Віра в дитину , вміння вчасно помітити її найменші досягнення зумовлюють мій успіх у роботі .

Список використаних джерел

- | | |
|-----------------------|---|
| Законодавчі документи | Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа). Нормативно-правове забезпечення освіти. У 4 ч.-Харків: Видав. Гр. «Основа», 2004,-Ч.1-144 с. |
|-----------------------|---|

- Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти .
[Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://old.mon.gov.ua/ua/oftenrequested/statestandards/>
- Концепція «Нова школа. Простір освітніх можливостей» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalnaserednya/ua-sch-2016/>. – 40 с.
- Збірки наукових праць Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання...Науково-метод. зб. – К: А. С. К. , 2006.-191 с.
- Проектне бачення компетентнісно спрямованої освіти 12- річної середньої школи: Науково- метод . зб .- Запоріжжя : Видав. «Центріон», - 2005. - 112 с.
- Проектна діяльність у школі : -К: «Шкільний світ», 2007. –127с.
- Статті у журналах
газетах В.Д. Шарко. Сучасний урок - К:, Освіта, 2009.
"Порадник методиста", №№ 1,2,3, 1998 р.
Газета "Освіта", 22-29 липня 2011 р.
Журнал "Англійська мова", №1, 2008р.
Савченко О.Я. Ключові компетентності – інноваційний результат шкільної освіти /. Рідна школа.– 2011. – № 8–9. – С. 4–8.
- Коваленко О. А. Формування ключових компетентностей учнів на уроках англійської мови. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://naurok.com.ua/stattya-formuvannya-klyuchovih-kompetentnostey-uchniv-na-urokah-angliysko-movi-35193.html/>
- В. П. Аратова, Н. О. Долгова Формування ключових компетентностей учнів на уроках іноземної мови/. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://naurok.com.ua/formuvannya-klyuchovih-kompetentnostey-uchniv-na-urokah-inozemno-movi-119243.html>